

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166

Oslo

T: 22 04 49 70

E: nso@student.no

W: www.student.no

Høringsuttalelse

Høring - Forslag til endring av universitets- og høyskoleloven og forslag til endring i egenbetalingsforskriften

04.08.2015

Hørings svar – Forslag til endring av universitets- og høyskoleloven og forslag til endring i egenbetalingsforskriften

Innledning

Norsk studentorganisasjon (NSO) ønsker å takke departementet for muligheten til å svare på høring om forslag til endring av universitets- og høyskoleloven og forslag til endring i egenbetalingsforskriften. Vi vil i det følgende høringssvaret kommentere de ulike forslagene kapittelvis i den rekkefølgen de foreligger i høringsbrevet. Forslag som ikke er kommentert er å anse som i orden for oss.

NOKUTs styre

Departementet foreslår å utvide NOKUTs styre, slik at både studenter og fagskolestudenter blir representert i styret. NSO støtter denne endringen, og er godt fornøyd med at departementet har tatt til seg innspillene fra både NSO og Organisasjonen for norske fagskolestudenter (ONF) på dette punktet.

I dag presiserer ikke universitets- og høyskoleloven at studentrepresentantene i styret skal være fra universitets- og høyskolesektoren, og NSO mener det er uheldig om styret i NOKUT skulle gjøre vedtak, spesielt med tanke på akkreditering og tilsyn, uten at studenter fra høyere utdanning er representerte i styret. Vi støtter også at fagskolestudentene skal få fast plass i styret, med personlig vara, og mener denne ordningen vil sikre representasjon fra både universitets- og høyskolesektoren og fagskolesektoren.

Den foreslåtte endringen er viktig fordi studenter ved universiteter/høyskoler og studenter ved fagskoler representerer ulike sektorer, både gjennom å være forskjellige deler av utdanningssystemet, forskjellige nivåer i kvalifikasjonsrammeverket, har forskjellige læringsmål, ulik relasjon til samfunn- og arbeidsliv, ulike tilnærminger til oppbygging av studiene og til praksis i studiene for å nevne noe. Dette innebærer at studenter ved universiteter/høyskoler og fagskoler kan ha ulike tilnærminger til det arbeidet NOKUT gjør av akkreditering, tilsyn og andre oppdrag. Når NOKUT for eksempel skal utarbeide og innføre en ny tilsynsmodell for høyere utdanning, mener vi det er helt nødvendig at NOKUTs styre også har en representant for studentene ved universiteter og høyskoler. Det arbeidet NOKUT gjør når det kommer til akkreditering og tilsyn, er også basert på ulike forskrifter. Derfor kan ikke studenter fra ulike sektorer uten videre overta hverandres styreplasser.

NSO mener derfor det er helt nødvendig å gjøre endringer i dagens sammensetning i styret i NOKUT for å sikre at både studenter ved universiteter/høyskoler og studenter ved fagskoler har reell representasjon i styret, og støtter departementets forslag.

Nasjonal deleksamen

Departementet foreslår en lovhjemmel som vil gi departementet myndighet til å pålegge utdanningsinstitusjonene å avholde nasjonale deksamener i *alle* typer utdanninger. NSO stiller seg spørrende til at departementet foreslår en generell lovhjemmel før pilotprosjektet i det hele tatt er hverken startet eller evaluert. En slik lovhjemmel vil gjøre det mulig for politisk ledelse, når de finner det for godt, å avholde nasjonale deksamener i hvilken som helst utdanning og i hvilket som helst fag. Dette er NSO kritiske til.

NSO mener det er et mål at utdanningene skal holde god kvalitet uavhengig av hvor det er, men at innholdet nødvendigvis ikke er det samme. NSO er bekymret for hvordan nasjonale deksamener vil standardisere det faglige innholdet i studiene.

All høyere utdanning skal være forskningsbasert. Alle fagmiljø skal ikke være like, de skal ha ulik profil, noe som naturlig nok gjenspeiles i hvordan den faglige profilen på studieprogrammene er bygget opp. Det faglige innhold i utdanningene er ikke lagt opp på samme tid på alle institusjoner, men dette må gjøres for å kunne arrangere nasjonal deksamener på samme tid på tvers av institusjoner. Det vil være en hinder for lokale tilpasninger.

Videre er NSO bekymret for at nasjonale deksamener vil ta mye fokus bort fra andre fag og over til det som skal testes nasjonalt. NSO mener dette vil være drepen for faglig integritet hos den enkelte institusjon. Det vil være naivt å tro at institusjonene ikke er interessert i å prestere så godt som mulig og derfor vil bruke mye tid på dette.

Studentene taper på dette forsøket på å forbedre studiekvaliteten og sjekke karaktergivningene til institusjonene ved å føre karakteren på vitnemålet til studentene. Ikke bare vil en nasjonal deksamener ha en direkte konsekvens på studentenes karakter, men det vil også føre til en rangering av de ulike institusjonene basert på karakterer. Når fagmiljøene opptre og skal opptre på ulike premisser, vil en rangering være direkte urettferdig ovenfor studenter, ansatte men også arbeidsgivere. Det er ikke til å stikke under en stol at resultatene fra de nasjonale deksamener vil skape overskrifter i avisene over hvem som er «gode» og hvem som er «dårlige», noe vi mener ikke kan gjenspeiles i en enkelt deksamener og vil gi et feilaktig bilde på hvordan utdanningskvaliteten ved de enkelte fagmiljøene faktisk er.

NSO mener det er ganske risikabelt å overlate alt ansvar til en enkelt nasjonal deksamener for å si noe om kvaliteten ved fagmiljøet og hvordan studentene presterer. NSO mener at vurdering skal være en integrert del av læringsprosessen og ikke en isolert del slik det i alt for stor grad er i dag. Vi ønsker hyppigere vurderinger med konkrete tilbakemeldinger for at studentene på varierte måter skal få synliggjort deres kompetanse, kunnskaper og ferdigheter. Hvis vi ønsker å utdanne kandidater som skal være morgendagens arbeidskraft, kritisk tenkende individer og være beredt på et arbeidsmarked i stadig endring, kan vi ikke legge all vår lit til en nasjonal deksamener som kun tester en brøkdel av hva studentene faktisk kan.

Overtredelsesgebyr

Dagens system er at institusjoner som benytter seg at titlene «universitet» eller «høyskole» uten å rettmessig ha lov til dette, bryter loven og skal straffes med bøter. Et slikt system gjør at et hvert brudd må anmeldes politiet, som i følge straffeloven er de som kan utstede bøter. Departementets ønske er å kunne utstede egne overtredelsesgebyr, uten involvering av politiet.

NSO støtter argumentasjonen og er enig i at målet ikke er å straffe institusjonen med bøter, men få de til å slutte å urettmessig bruke en lovbeskyttet institusjonsbetegnelse. Slik sett er en mer smidig løsning bedre, noe som ivaretas av forslaget til endring. Det er for NSO viktig at studentene ikke villedes til å tro de får høyere utdanning grunnet villedende bruk av institusjonsbetegnelse

Krav om lovlig opphold for studierett

Departementet forslår å innføre krav om lovlig opphold i Norge som vilkår for studierett. NSO støtter forslaget, men ønsker å komme med noen kommentarer knyttet til studenter som er påkrevet å søke oppholdstillatelse. NSO mener det er viktig for studentene å ha forutsigbarhet rundt eget opphold når de studerer. For å unngå unødig tidsbruk og usikkerhet rundt mulighet til å fullføre påbegynte studier. Åpne og ryddige søknadsprosesser for opphold må ligge til grunn for å sikre rettssikkerheten til studentene.

Avslag på opphold må derfor kunne begrunnes slik at det kan etterprøves. Kriterier for oppholdstillatelse må være åpen og lett tilgjengelig for studenter som ønsker å søke seg studieplass i Norge. NSO mener regler for visumfornyelse bør legges om slik at visum gis for lengre perioder basert på inntektsstrøm, i motsetning til dagens bankgarantiordning der studentene må kunne dokumentere kr 97850,- på egen konto. Studenter som kommer for kortere innveksling bør få hurtigbehandlet søknad om oppholdstillatelse.

Krav om egen bærbar PC

NSO er enige med departementet at måten departementet tolker begrepet «læremidler» har vært for strengt. Bruk av digitale hjelpemidler som personlig datamaskin er avgjørende for å heve kvaliteten på høyere utdanning i Norge da digitale hjelpemidler gir nye muligheter for læring.

NSO mener allikevel departementet går for langt i forslaget til endring. Vi vet at svært mange studenter er i besittelse av personlig datamaskin, men det er allikevel ganske mange som ikke er det. I all tid studiestøtten ikke er av tilfredsstillende størrelse mener NSO det er problematisk at institusjonene kan kreve at studentene eier egen PC. NSO vil endre den tillagte setningen i § 3-3 til «*Institusjonene kan legge til grunn at studentene kan ta i bruk egen datamaskin. Der studenten ikke har tilgang til dette har institusjonen et ansvar for at studentene kan ta i bruk utlånsutstyr fra institusjonen*»

NSO mener derimot at institusjonen kan ta utgangspunkt i at studenter selv skaffer tilgang til personlig datamaskin. For studenter som ikke på egen hånd kan skaffe tilgang til slikt utstyr, skal institusjonen låne ut dette der læringssituasjonen krever det.

Dette betyr at institusjonen skal ha utlåns-PCer tilgjengelige for studenter som av en eller annen grunn ikke selv og personlig har hatt muligheten til å gå til innkjøp av personlig datamaskin.

NSO støtter departementets forslag om at institusjonene skal dekke nødvendig programvare knyttet til bruk av datamaskin for å gjennomføre studiene og læringsaktivitetene.